

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/25/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111223421
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7111223421.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného AK TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej J. D. E., Q.. XX.X.XXXX, W. U. T. X., U. X, t.č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníkom H. R. D., M. K. Y. X.-K., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Važecká 16, IČO: 42 176 778, zastúpenému JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, v konaní o zaplatenie 1.103,37 eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 29.6.2012 č.k. 17C/275/2011-35 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka.

Z a m i e t a návrh na prerušenie konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom konania a vedľajšiemu účastníkovi n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice I (ďalej iba súd prvého stupňa) uznesením z 29.6.2012 zastavil konanie o zaplatenie sumy 1.103,37 eur s prísl., rozhodol že žalobca nemá právo na náhradu trov konania a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. Žalobcovi vrátil súdny poplatok z návrhu výške 59,37 eur prostredníctvom daňového úradu príslušného podľa miesta sídla žalobcu, do pätnástich dní od doručenia uznesenia príslušnému daňovému úradu.

Rozhodnutie o zastavení konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa § 96 ods. 1 až 3 O.s.p., pretože žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť. O trovách konania, ktorých náhradu si žalobca uplatnil, rozhodol podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p., podľa ktorého žalobca procesne zaviniel zastavenie konania. Zo strany žalovaného nebol podaný návrh na rozhodnutie o trovách konania, preto súd prvého stupňa o jeho trovách nerozhodoval. Pokiaľ ide o trovy vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, súd prvého stupňa mu náhradu trov konania nepriznal, aj keď v zmysle § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. účastník na ktorého strane vystupoval, by mal právo na náhradu trov konania, pričom tieto trovy nepriznal z dôvodov uvedených vo vyjadrení žalobcu. Navyše dodal, že nepriznanie trov konania má základ v primeranej aplikácii ust. § 142 ods. 1 O.s.p., ktorý priznanie náhrady trov konania podmieňuje účelnosťou vynaložených trov. Súd prvého stupňa má za to, že nejde o účelne vynaložené trovy konania, ak sa dá zastúpiť združenie založené na ochranu spotrebiteľa advokátom. Ak je účelom a cieľom združenia ochrana spotrebiteľov, predpokladom k jeho činnosti by mala byť vedomosť o právach spotrebiteľov, ktoré majú byť jeho činnosťou chránené, a teda spravodlivo možno očakávať, že bude združovať predovšetkým osoby s príslušným vzdelaním a odbornými vedomosťami. Výrok o vrátení súdneho

poplatku odôvodnil podľa § 11 ods. 3, 4 a 6 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Proti uzneseniu podal včas odvolanie vedľajší účastník, a to len proti výroku, ktorým okresný súd rozhodol, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznáva. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a priznal vedľajšiemu účastníkovi trovy pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, vrátenie trov odvolacieho konania.

V dôvodoch odvolania vedľajší účastník uvádza, že vyjadrenie žalobcu s ktorým sa súd prvého stupňa stotožnil, je jednostrannou obranou hospodárskych záujmov žalobcu, pričom pre vedľajšieho účastníka je nepochopiteľné, že túto jednostrannú obranu si súd prvého stupňa osvojil a stotožnil sa s ňou. Vedľajší účastník má z odôvodnenia napadnutého uznesenia dojem, že súd prvého stupňa nedocenil potrebu ochrany spotrebiteľov v SR a ochranu práv združení a úlohu súdov pri tejto ochrane. Pri tom poukazuje na čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a na články 38 a 47 Charty základných práv EÚ. Konštatovanie o neúčelnosti vynaložených nákladov na zastupovanie prispievajú k ochrane hospodárskych záujmov vymáhačských a dodávateľských organizácií, ktorých hospodárska politika je založená na používaní neprijateľných zmluvných podmienok, nekalých obchodných praktík a v masovom uplatňovaní premlčaných pohľadávok. Vedľajší účastník vstupuje do konaní, ktoré žalobca inicioval. Ak vedľajší účastník do konania nevstúpi súd žalobe vyhovie a dodávateľovi na úkor spotrebiteľa prizná náhradu trov konania, prizná aj premlčané nároky s neplatným príslušenstvom. Súd prvého stupňa sa vo vzťahu k žalobcovi nepozastavuje nad tým, že vstupuje do desať tisícov sporov podávaním typu rovnakých žalôb zastúpený advokátom a že priznáva žalobcovi náhradu trov konania. Súd prvého stupňa nezisťoval, koľko zamestnancov má žalobca a koľko z ich je právnikov. Vedľajší účastník nepostrehol argumentáciu, že žalobca, ktorý má vo svojej predmete činnosti vymáhanie pohľadávok, tak má robiť sám bez služieb advokáta. Je evidentné, že žalobca ignoruje práva spotrebiteľov. Ak vedľajší účastník do konania vstúpi žalobu zoberie späť počítajúc s tým, že súd ho na náhradu konania nezaviaže. Súdny majú nezastupiteľnú úlohu v spotrebiteľskej agende pri zvyšovaní životnej úrovne spotrebiteľov, ktorými sú vlastne všetci občania. Súd prvého stupňa v podstate nepochybuje právo na zastupovanie, účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc však vyplýva aj z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Aj vedľajší účastník má právo vystupovať proti dodávateľom na základe princípu rovnosti zbraní. Vstupom vedľajší účastník zastúpeného advokátom sa navrhovateľ v súdnych konaniach začína ocitáť v postavení, v ktorom nachádza rovnocenného partnera. Účasť v konaní je pre spotrebiteľa efektívna v zmysle cieľov a účelu, na ktorý je združenie založené. Na naplnenie takýchto cieľov je vedľajší účastník odkázaný na právne služby, pričom však na práve na náhradu trov konania by nič nemenila ani skutočnosť, ak by všetci členovia boli právnici. V tejto súvislosti dáva do pozornosti rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C279/09 z ktorého vyplýva, že vedľajší účastník má právo aj na advokáta aj na náhradu trov konania. V ďalšom ešte podrobnejšie poukazuje na funkciu Združenia na ochranu spotrebiteľa a k rozhodovaniu o náhrade trov konania predkladá viacero rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Poukazuje aj na novelizované znenie § 137 O.s.p.. V prípade pochybností v otázke práva vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania navrhuje konanie prerušiť a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke:

1. Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47, v spojení s čl. 38 Charty základných práv EÚ a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod právom združení podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, sa rozumie aj právo na náhradu trov súdneho konania.

2. Či čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a čl. 47, v spojení s čl. 38 Charty základných práv EÚ sa majú vykladať tak, že združeniu patrí náhrada trov za úspešné vedenie sporu, ak zmyslom a cieľom ochrany spotrebiteľa bolo zbaviť spotrebiteľa záväzku z neprijateľnej zmluvnej podmienky, podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS, alebo záväzku po použití nekalej obchodnej praktiky podľa smernice Rady 2005/29/EHS. Ak je odpoveď na otázku podľa predchádzajúceho odseku taká, e združeniu patrí náhrada trov konania, či možno toto právo nepriznať len z dôvodu, že sa z dôvodu hospodárnosti konania argumentovalo a následne aj rozhodlo na základe inštitútu premlčania, alebo sa rozhodlo o späťvzati žaloby žalobcom, po vznesení námietky premlčania.

3. Či právna úprava, akou je § 142 až 151 OSP odporuje právu EÚ, ak neumožňuje združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní, keď na druhej strane dodávateľovi náhradu trov konania priznať umožňuje.

4. Či je porušené základné právo spotrebiteľ a združenia na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 Charty základných práv EÚ a čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, ak súd neprizná právo na náhradu rov konania spotrebiteľovi alebo združeniu napriek ich úspechu v súdnom konaní a pritom sa nevyporiada s odlišnými rozhodnutiami v porovnateľných veciach, ktoré boli súdu predložené a ktoré sú zjavne právne odlišne odôvodnené.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania potvrdil a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Poukazuje na to, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Žalobca má vlastné skúsenosti a vedomosť, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu oznámením o vstupe združenia z čoho je zrejmé, že pred oznámením o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej príhode. Navyše vedľajší účastník viaceré procesné podania zbytočne opakuje bez uvedenia nových významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. K tomu poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach i Krajského súdu v Banskej Bystrici. Žalobca zastáva názor, že trovy vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatnenie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p.. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky súdному dvoru v súvislosti s nárokom na náhradu trov konania žalobca uvádza, že tento návrh nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania vzhľadom k tomu, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť trov konania. Súdný dvor EÚ nemôže vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/70/2012.

Krajský súd ako súd odvolací prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), podľa § 212 ods. 1,3 O.s.p. preskúmal uznesenie v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Predmetom odvolacieho konania je výrok, ktorým vedľajšiemu účastníkovi súd prvého stupňa náhradu trov konania nepriznal.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podal dňa 26.8.2011 návrh na začatie konania o zaplatenie sumy 1.103,37 eur s prísl.. Písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa 20.3.2012 vedľajší účastník oznámil svoj vstup do konania na podporu žalovanej a požiadal o doručenie návrhu na začatie konania s prílohami. Písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa 5.6.2012 vzal žalobca žalobu v celom rozsahu späť a navrhol, aby konanie bolo zastavené. O zastavení konania rozhodol súd prvého stupňa uznesením z 29.6.2012.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca vzal žalobu späť, pričom žalobca neuviedol dôvod pre späťvzatie žaloby, vzniklo žalovanej právo náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p., podľa ktorého, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vychádzajúc zo zásady, že postavenie vedľajšieho účastníka sa v rozsahu procesných práv a povinností zhoduje s postavením hlavného účastníka, na ktorého strane vystupuje, odvolací súd konštatuje, že ak žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania, vzniklo rovnaké právo na náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na jej strane.

V prípade, ak vedľajšiemu účastníkovi vzniklo právo na náhradu trov konania je povinnosťou súdu skúmať, či trovy konania uplatnené vedľajším účastníkom je možné považovať za účelne vynaložené. Pre účelnosť trov platí, že trovy vynaložené účastníkom musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatňovaného nároku, resp. procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Odvolačný súd konštatuje, že trovy, ktoré vedľajšiemu účastníkovi v prejednávanej veci vznikli, nie je možné považovať za účelne vynaložené.

Odvolačný súd sa stotožňuje s názorom vedľajšieho účastníka v tom, že má právo na právne zastúpenie advokátom, takéto právo mu vyplýva aj z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, navyše právo účastníka na zastúpenie advokátom vychádza z ust. § 25 ods. 1 O.s.p.. V prípade vzniknutých trov právneho zastúpenia je však potrebné posudzovať ich účelnosť.

V prejednávanej veci vedľajší účastník v písomnom podaní, ktorým vstúpil do konania navrhol priznať náhradu trov konania. Do rozhodnutia súdu prvého stupňa o zastavení konania však nevykonal žiaden úkon právnej služby a trovy právneho zastúpenia si vyčíslil až v odvolaní proti uzneseniu, kde si uplatnil náhradu za úkon prevzatia a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a odmenu za podané odvolanie proti výroku o trovách konania.

Odvolačný súd konštatuje, že právny úkon prevzatia a príprava zastúpenia, ktorej súčasťou bolo udelenie plnomocenstva advokátovi bol úkonom formálnym a paušálnym bez znalosti skutkových a právnych okolností uplatňovaného nároku. Súčasťou tohto úkonu má byť aj prvá porada s klientom, pričom vedľajší účastník nepreukázal, že by k takejto porade skutočne došlo a čo bolo jej obsahom. Blanketárny vstup vedľajšieho účastníka do konania bez ďalšieho úkonu právnej pomoci nemožno považovať za úkon, ktorý by z hľadiska náhrady trov konania bol považovaný za účelný na uplatňovanie resp. bránenie práva žalovaného, na ktorého strane vedľajší účastník vystupoval.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

K návrhu vedľajšieho účastníka na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. s návrhom na predloženie veci na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke Súdnemu dvoru EÚ odvolací súd uvádza, že čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie poskytuje vnútroštátnym súdom možnosť a v prípade potreby mu ustanovuje aj povinnosť podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, keď súd, či už z vlastného podnetu alebo na návrh účastníkov konania konštatuje, že podstata sporu obsahuje otázku, ktorú treba vyriešiť, spadajúcu pod otázku výkladu zmlúv resp. platnosti a výkladu aktov inštitúcií orgánov, úradov alebo agentúr únie. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že základným predpokladom prípustnosti prejudiciálnej otázky podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je to, že konanie stále prebieha. V posudzovanej veci však odvolanie vedľajšieho účastníka smerovalo len k otázke trov konania, pričom samotné konanie už je skončené. Otázka výkladu ustanovení o trovách konania pri tom patrí podľa zásady procesnej autonómie vnútroštátneho súdu do právomoci súdov členských štátov. Preto odvolací súd návrh na prerušenie konania zamietol.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 150 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol síce úspešný žalobca, odvolací súd však vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa v spotrebiteľskom charaktere sporu, ako aj v tom, že otázka účelnosti trov vyplýva výlučne z voľnej úvahy súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.